

Grant Thornton

An instinct for growth™

Reykjanesbær

Endurskoðunarskýrsla vegna endurskoðunar ársreiknings 2019

28. maí 2020

Grant Thornton

An instinct for growth™

28. maí 2019

Bæjarstjórn og bæjarstjóri Reykjanesbæjar
Tjarnargötu 12
230 Reykjanesbæ
kt. 470794-2169

Skýrsla þessi er gerð í tengslum við vinnu okkar við endurskoðun á ársreikningi Reykjanesbæjar vegna ársins 2019. Við munum árita hann samhliða afgreiðslu og áritun bæjarstjórnar við síðari umræðu með fyrirvaralausri áritun, komi ekki fram mikilvægar upplýsingar sem gætu haft áhrif á álit okkar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Reykjanesbæjar á árinu 2019, efnahag sveitarfélagsins 31. desember 2019 og breytingu á handbæru fé á árinu 2019, í samræmi við lög um ársreikninga og aðrar reglur um reikningsskil sveitarfélaga.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka.

Grant Thornton endurskoðun ehf.
Suðurlandsbraut 20
108 Reykjavík

Við áhættumatið er tekið tillit til innra eftirlits er varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir en ekki til þess að gefa álit á virkni á innra eftirliti samstæðunnar. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Sturla Jónsson og Theodór S. Sigurbergsson árita ársreikning sveitarfélagsins fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf. Báðir eru löggiltir endurskoðendur og eigendur hjá Grant Thornton.

Grant Thornton endurskoðun ehf. var kosið endurskoðunarfyrirtæki Reykjanesbæjar á árinu 2015 til 5 ára. Er því lokið endurskoðun á fjórða ársreikningi tímabilsins.

f.h. Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Theodór S. Sigurbergsson
Löggiltur endurskoðandi

J. Sturla Jónsson
Löggiltur endurskoðandi

Kafli 1

Um endurskoðunina og helstu áherslur

Um endurskoðunina

Rammi endurskoðunar

Endurskoðendur og störf þeirra heyra undir lög nr. 79/2008 um endurskoðendur. Endurskoðendum ber að framkvæma endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) og alþjóðlegan staðal um gæðaeftirlit. Einnig berum við skyldur samkvæmt, sveitarstjórnarlögum, lögum um ársreikninga og öðrum sérlögum.

Öllum aðildarfélögum Grant Thornton International Ltd. er skylt að starfa eftir sömu aðferðafræði. Aðferðafræðin byggir á alþjóðlegu endurskoðunarstöðlunum. Auk þess nota aðildarfélög Grant Thornton sama skjölunarkerfi.

Óhæðismál

Grant Thornton endurskoðun ehf. er óháður endurskoðandi félagsins. Hluti af upphafsáðgerðum okkar er að meta hvort aðstæður séu fyrir hendi sem ógna óhæði okkar.

Allir meðlimir endurskoðunarteymisins hafa skrifað undir óhæðisfirlýsingu gagnvart sveitarfélaginu.

Ráðningarbréf

Við höfum útbúið ráðningarbréf vegna endurskoðunar reikningsársins 2019 og fengið undirritað af bæjarstjóra.

Fundir með stjórnendum, lykilstarfsmönnum og bæjarráði

Við funduðum með helstu stjórnendum og lykilstarfsmönnum sveitarfélagsins meðan á endurskoðuninni stóð. Á þessum fundum höfum við farið yfir starfsemi og ferla Reykjanesbæjar ásamt athugasendum og ábendingum sem upp hafa komið.

Framsetning ársreiknings

Starfsemi Reykjanesbæjar er skipt í A-hluta og B-hluta. Til A-hluta telst Aðalsjóður, Eignasjóður og Umhverfismiðstöð. Til B-hluta teljast þau fyrirtæki sem eru að hálfu eða meirihluta í eigu sveitarfélagsins og eru rekin sem fjárhagslega sjálfstæðar einingar.

Grant Thornton endurskoðun ehf. eru kjörnir endurskoðendur Reykjaneshafnar auk Reykjanesbæjar. Þá erum við jafnframt kjörnir endurskoðendur Fasteigna Reykjanesbæjar ehf. sem telst þó utan B-hluta. HS Veitur hf. og Eignarhaldsfélagið Fasteign ehf. eru endurskoðuð af öðrum endurskoðendum en önnur B-hluta félög eru ekki endurskoðuð.

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, sveitarstjórnarlög og reglugerðir um framsetningu og ársreikninga sveitarfélaga. HS Veitur hf. gerir ársreikninga sína í samræmi við Alþjóðlega reikningsskilastaðla IFRS en reikningsskil félagsins eru færð óbreytt í samanteknum ársreikningi fyrir A- og B-hluta.

Um endurskoðunina

Mikilvægismörk endurskoðunarinnar

Mikilvægismörk eru einn af grunnþáttum endurskoðunar en þau marka umfang endurskoðunaraðgerða.

Heildarmikilvægismörk A- og B-hluta höfum við ákvarðað 1% af heildareignum eða 680 millj.kr. og sérstök mikilvægismörk sem dreift er yfir einstaka liði nema 476 millj.kr.

Heildarmikilvægismörk A-hluta höfum við ákvarðað 1% af heildareignum eða 385 millj.kr. og sérstök mikilvægismörk sem dreift er yfir einstaka liði nema 269 millj.kr.

Helstu áhersluatriði og áhættuþættir

Endurskoðun er áhættumiðuð. Í því felst að okkur ber að skilgreina og tilgreina í hvaða liðum reikningsskilanna og í hvaða staðhæfingum áhætta á rangfærslum sé helst að finna. Þar sem veruleg áhætta á rangfærslum í reikningsskilunum liggur fyrir ber okkur að bregðast sérstaklega við með viðeigandi endurskoðunaraðgerðum.

Helstu áhættuþættir sem skilgreindir voru við endurskoðunina eru:

- Innlausn skatttekna og þjónustutekna
- Nákvæmni og tilvist varanlegra rekstrarfjármuna
- Fjárhagsleg endurskipulagning Reykjaneshafnar
- Viðskipti við tengda aðila innan samstæðu
- Áhættan á sniðgöngu stjórnenda á innra eftirliti

Veikleikar í innra eftirliti

Við endurskoðun okkar höfum við aflað okkur þekkingar á rekstrarumhverfi og innra eftirliti sveitarfélagsins. Ef við verðum vör við verulega ágalla í innra eftirliti ber okkur að upplýsa bæjarstjórn um slíka ágalla skriflega og er þá gerð grein fyrir þeim í þessari skýrslu. Þá höfum við tekið saman ýmsar ábendingar og athugasemdir er varðar innra eftirlit og ferli við gerð reikningsskila og komið á framfæri við stjórnendur. Sjá nánar í kafla 4.

Óleiðréttar skekkjur

Skekkjur fundust við endurskoðun okkar sem reyndust yfir skráningarmörkum og hafa ekki verið leiðréttar í reikningsskilunum. Skekkjurnar eru ekki þess eðlis að hafa áhrif á álit okkar á reikningsskilunum, hvorki samanlagðar né einar og sér. Þeim hefur verið safnað saman á lista sem lagður er fyrir stjórnendur til upplýsinga og staðfestingar.

Samanlögð skekkja er í rekstrarniðurstöðu A-hluta sem nemur 87,6 millj.kr. hagnaður er ofmetinn um þá fjárhæð. Þá eru eignir vanmetnar um 310,0 millj.kr..

Samanlögð skekkja er í rekstrarniðurstöðu A- og B-hluta sem nemur 136,4 millj.kr. hagnaður er ofmetinn um þá fjárhæð. Þá eru eignir vanmetnar um 261,1 millj.kr..

Óleiðréttar skekkjur tengjast helst lotun tekna en hluti þeirra er færður á greiðslugrunni.

Helstu áherslur við endurskoðun

Innlausn tekna

Við endurskoðun sveitarfélagsins er sérstök áhersla lögð á innlausn tekna. Tekjum sveitarfélagsins má gróflega skipta í þrennt, skatttekjum, framlagi jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og þjónustutekjum og öðrum tekjum B-hluta félaga. Tekjur skiptast svo:

	2019	2018	%
Útsvar	10,3	9,9	5%
Fasteignaskattar	1,5	1,3	15%
Lóðarleiga	0,3	0,2	21%
Skatttekjur samtals	12,2	11,4	6%
Framlög jöfnunarsjóðs sveitarfélaga	2,6	2,6	2%
Þjónustutekjur	1,8	1,6	10%
Reiknuð tekju færsla vegna leigusamninga	0,7	0,0	-
Tekjur A-hluta samtals	17,3	15,6	11%
HS Veitur hf.	8,0	6,9	16%
Reykjaneshöfn	0,3	0,4	-24%
Fráveita	0,5	0,4	35%
Önnur félög	0,4	0,3	27%
Milliviðskipti	-1,2	-0,4	186%
Tekjur A- og B-hluta samtals	25,3	23,2	9%

Við endurskoðun á tekjum höfum við lagt mat á eftirlitsþætti í tekjukerfum, þ.á.m. afstemmingum tekjuskráningu við ytri upplýsingar. Þá höfum við prófað ákveðna eftirlitsþætti er snúa að skráningu tekna. Við höfum beitt gagnaendurskoðunaraðgerðum þar sem við höfum m.a. beðið um staðfestingu ákveðinna viðskiptavina á veltu og viðskiptastöðu um áramót eða staðfest viðskiptastöðu með öðrum hætti.

Við höfum einnig framkvæmt greiningaraðgerðir út frá magn- og verðaukningu þar sem við höfum borið saman væntingar okkar við raunverulega tekjuskráningu.

Þá höfum við beint endurskoðunarfyrirmælum til ytri endurskoðenda HS Veitna hf. en þeir hafa lagt sérstaka áherslu á endurskoðun tekna, þ.a.m. athugun á tekjuskráningarferli, athugun á gjaldskrá félagsins og eftirlit með álestri á mælum.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru stærsti einstaki efnahagsliðurinn og nemur 19,8 ma. kr. í árslok samkvæmt efnahagsreikningi bæjarsjóðs en 56,3 ma.kr hjá A-og B-hluta. Varanlegir rekstrarfjármunir greinast svo eftir félögum:

	2019	2018	%
Reykjanesbær*	22,1	19,8	12%
HS Veitur hf.	27,4	25,6	7%
Reykjaneshöfn	2,3	2,3	0%
Nesvellir	1,3	1,3	-4%
Fráveita	0,9	0,8	9%
Önnur félög	1,0	1,4	-25%
Varanlegir rekstrarfj. og óefnislegar eignir	55,0	51,2	7%

*inniheldur eignir í eigu Eignarhaldsfélagsins Fasteignar ehf

Við förum yfir ferli við eignfærslu varanlegra rekstrarfjármuna. Við prófuðum valdar eftirlitsaðgerðir er snúa að eignfærslum og staðfestum réttmæti eignfærslna með úrtaksprófunum.

Við framkvæmdum greiningaraðgerðir er snúa að fyrningarskrám ásamt því að endurreikna fyrningar. Þá lögðum við mat á forsendur stjórnenda um líftíma eigna.

Helstu áherslur við endurskoðun

Varanlegir rekstrarfjármunir frh.

Þá höfum við beint endurskoðunarfyrirmælum til ytri endurskoðenda HS Veitna hf. en þeir hafa lagt sérstaka áherslu á endurskoðun varanlegra rekstrarfjármuna, þ.a.m. eignfærslum ársins og framkvæmd virðisrýrnunarprófs á verðmæti varanlegra rekstrarfjármuna.

Bæjarsjóður keypti hluta af eignum Eignarhaldsfélagsins Fasteignar ehf. á árinu sem fékk sérstaka skoðun. Sjá nánar bls. 19.

Fjárhagsleg endurskipulagning Reykjaneshafnar

Fjárhagsstaða Reykjaneshafnar hefur lengi verið slæm en endurskipulagning á fjármálum hennar hefur staðið yfir undanfarin ár. Reykjanesbær greiddi upp stærstan hluta skulda við kröfuhafa árið 2017 og eru því nær allar skuldir hafnarinnar við bæinn. Í september 2018 var undirritaður samningur um yfirfærslu á landssvæði í Helguvík frá Reykjaneshöfn til Reykjanesbæjar sem lækkaði skuldastöðu hafnarinnar við bæjarsjóð verulega. Á árinu ákvað bæjarráð að falla frá innheimtu vaxta og verðbóta lánsins fram til ársins 2023.

Þrátt fyrir fjárhagslega endurskipulagningu hafnarinnar leikur enn vafi á rekstrarhæfi hennar. Endurskoðunaraðgerðir okkar er varðar forsenduna um rekstrarhæfi fólust í yfirferð á þeim áætlunum sem lagðar hafa verið til grundvallar fjárhagslegri endurskipulagningu hafnarinnar, réttmæti þeirra áætlana, áreiðanleika og helstu áhrifaþátta. Við yfirferð okkar höfum við lagt mat á hvort beiting forsendunnar um rekstrarhæfi sé viðeigandi. Þá höfum við sérstaklega yfirfarið þær skýringar sem eru að finna í ársreikningnum, ásamt upplýsingum í áritun stjórnar, og lagt mat á hvort þær uppfylli ákvæði ársreikningalaga.

Viðskipti við tengda aðila

Reykjanesbær á nokkur viðskipti við B-hluta fyrirtæki, sem einnig eiga í viðskiptum sín á milli. Viðskipti við tengda aðila náðu meðal annars til hefðbundinnar þjónustu sem sveitarfélagið veitir og álagningar opinberra gjalda, sem og annarra þjónustusamninga og eignakaupa.

Stærstu einstöku viðskipti milli tengdra aðila á árinu er uppgjör bæjarsjóðs á skuldum Eignarhaldsfélagsins Fasteignar ehf. og kaup á hluta af eignum félagsins í framhaldi.

Endurskoðun okkar á viðskiptum við tengda aðila felst í yfirferð á stærstu hreyfingum og afstemmingum á viðskiptastöðum milli félaga. Þá höfum við einnig kannað hvort einstök viðskipti eða ákvæði þjónustusamninga séu í öllum meginatriðum sambærileg og við ótengda aðila.

Áhættan á sniðgöngu stjórnenda á innra eftirliti

Samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum ber endurskoðendum að ganga út frá því að áhættan sé fyrir hendi að stjórnendur kunni að sniðganga innra eftirlit. Við höfum því framkvæmt endurskoðunaraðgerðir sem viðbrögð við þeirri áhættu.

Helstu aðgerðir snúa að dagbókarfærslum, s.s. yfirferð á óhefðbundnum færslum og greiningu á færslum sem gætu verið vísbendingar um sviksemi. Þá er sniðganga stjórnenda í innra eftirliti alltaf höfð til hliðsjónar við yfirferð á matskenndum liðum reikningsskilanna. Þá höfum við einnig skipulagt aðgerðir við endurskoðun launa sem m.a. eru viðbrögð við þessari áhættu.

Kaflí 2

Rekstrarniðurstaða bæjarsjóðs

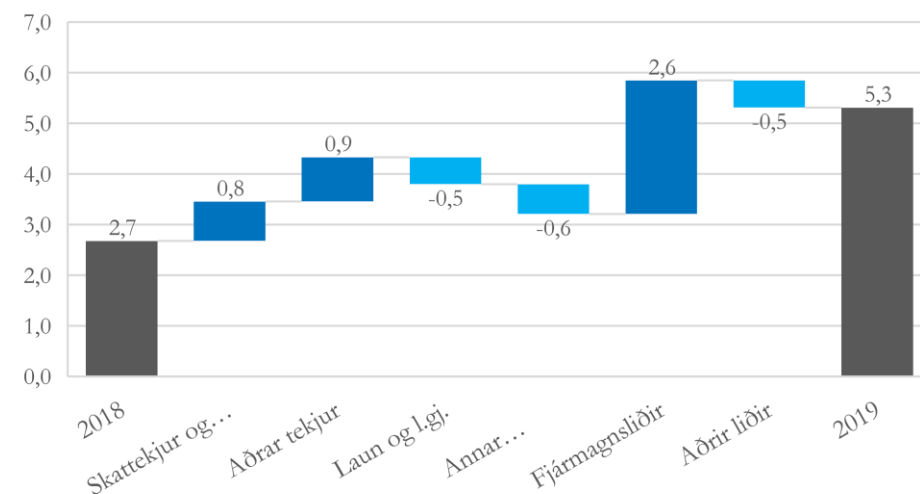

Rekstrarreikningur bæjarsjóður

Helstu niðurstöður rekstrarreiknings bæjarsjóðs

- Rekstrarafgangur bæjarsjóðs nam 5,3 ma.kr. á árinu samanborið við 2,7 ma.kr. afgang árið áður.
- Skatttekjur nema 12,2 ma.kr, hækka um 6% milli ára. Útvarstekjur sveitarfélagsins hafa aukist um 10% milli ára, helst í hendur við íbúafjölgun og hækkun launavísitölu. Fasteignaskattar hafa aukist um 15% milli ára. Framlag jöfnunarsjóðs nemur 2,6 ma.kr. og eykst um 2% milli ára.
- Aðrar tekjur nema 2,5 ma.kr. á árinu, samanstanda af þjónustutekjum og eignatekjum. Þá er meðal tekna 738,7 millj.kr. sérstök tekjufærsla vegna uppgjörs á leiguskuldbindingum við Eignarhaldsfélagið Fasteign ehf. Sjá nánari umfjöllun á bls. 19.
- Laun og launatengd gjöld aukast um 12% milli ára, helst í hendur við hækkun á meðalfjölda stöðugilda sveitarfélagsins og almennar launahækkanir. Stöðugildum fjölgaði um 10,5% á árinu 2019.
- Annar rekstrarkostnaður samanstendur af vöru- og þjónustukaupum sem og styrkjum og framlögum og nemur 5,5 ma.kr., eykst um 12% milli ára.
- Hreinar fjármagnstekjur nema 1,6 ma.kr. á árinu en meðal fjármagnstekna er bókfærður 2,7 ma.kr. uppgreiðsluhagnaður af kröfu á hendur Fagfjárfestisjóðnum ORK, sjá nánari umfjöllun á bls. 20. Hrein fjármagnsgjöld nema 1,1 ma.kr. samanborið við 1,0 ma.kr. árið á undan, ef horft fram hjá þessari tekjufærslu..

<i>i ma.kr.</i>	2019	2018	%
Skatttekjur	12,2	11,4	6%
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	2,6	2,6	2%
Aðrar tekjur	2,5	1,6	53%
Laun og launatengd gjöld	-7,4	-6,6	12%
Hækkun lífeyrisskuldbindinga	-0,3	-0,6	-51%
Annar rekstrarkostnaður	-5,5	-4,9	12%
Rekstrarhagnaður án afskrifta	4,1	3,5	15%
Fyrningar	-0,5	-0,5	4%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	1,6	-1,0	-
Söluhagnaður og varúðarniðurfærslur	0,1	0,8	-84%
Framlag til B-hluta	0,0	-0,2	-
Hagnaður ársins	5,3	2,7	98%

Efnahagsreikningur bæjarsjóður

Helstu niðurstöður efnahagsreiknings A-hluta

- Heildareignir bæjarsjóðs námu 36,7 ma.kr. í árslok 2019, aukast um 10% milli ára.
- Varanlegir rekstrarfjármunir nema 22,7 ma.kr. og samanstanda af fasteignum, gatnakerfum og áhöldum og tækjum auk þess sem leigusamningar sem uppfylla skilyrði um eignfærslu eru reiknaðir upp og færðir meðal fastafjármuna. Eignfærslur ársins að frádregnum gatnagerðargjöldum námu 4,3 ma.kr., fyrningar 0,5 ma.kr. og endurmat lóða og lenda nemur 143 millj.kr., en það er fært yfir eigið fé.
- Eignarhlutar í félögum nema 4,0 ma.kr og lækka á árinu vegna keyptra eigin bréfa HS Veitna hf.
- Meðal skuldabréfaeigna og langtímakrafna er eignfært framlag til Brúar lífeyrissjóðs frá árinu 2017. Þá var krafa á Fagfjárfestastjóðinn ORK greidd upp á árinu sem útskýrir lækkun milli ára.
- Veltufjármunir nema 8,4 ma.kr., þar af handbært fé 6,3 ma.kr. Veltufjármunir námu 6,4 ma.kr. í upphafi árs.
- Lífeyrisskuldbinding nemur 6,2 ma.kr. og eykst um 93 millj.kr. milli ára.
- Langtímaskuldir og leiguskuldir nema 15,1 ma.kr. á árinu, dragast saman um 3,0 ma.kr. vegna uppgjors leiguskuldbindinga við Eignarhaldsfélagið Fasteign ehf sem námu 2,9 ma.kr.
- Skammtímaskuldir nema 5,1 ma.kr. á árinu, aukast lítillega milli ára. Fyrirframinnheimtar tekjur samanstanda að mestu af innheimtum gatnagerðargjöldum vegna framkvæmda sem fyrirhugaðar eru en ekki hafnar.
- Eigið fé bæjarsjóðs nemur 9,7 ma.kr. og eiginfjárhlutfall er 26,8%.

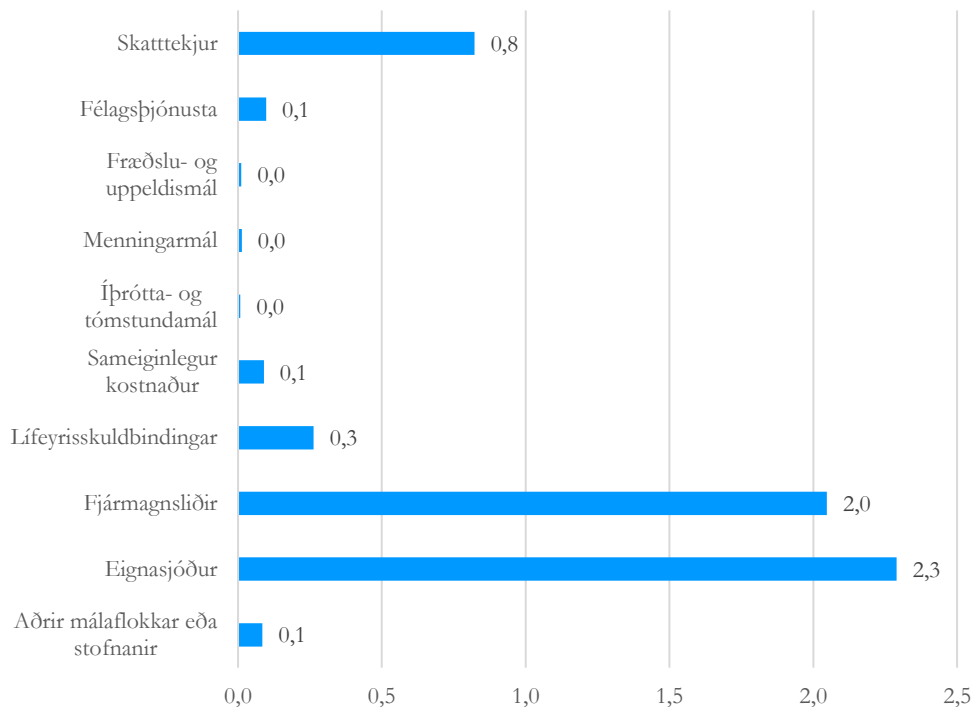
<i>i ma.kr.</i>	31.12.2019	31.12.2018	%
Varanlegir rekstrarfjármunir	22,1	19,8	12%
Eignarhlutar í félögum	4,0	4,1	-3%
Skuldabréfaeign og langtímakröfur	1,6	3,0	-46%
Fastafjármunir samtals	27,8	27,0	3%
Næsta árs afborganir langtímakrafna	0,1	0,2	-77%
Óinnheimtar tekjur	1,0	1,1	-11%
Aðrar skammtímaskuldir	1,1	0,5	115%
Handbært fé	6,3	4,6	37%
Veltufjármunir samtals	8,4	6,4	32%
Eignir samtals	36,2	33,3	8%

	31.12.2019	31.12.2018	%
Eigið fé	9,7	4,2	130%
Lífeyrisskuldbinding	6,2	6,1	2%
Langtímaskuldir og leiguskuldir	15,1	18,1	-17%
Langtímaskuldir og skuldbindingar	21,3	24,3	-12%
Skuldir við tengd félög	1,6	1,3	26%
Fyrirfram innheimtar tekjur	1,5	1,6	-10%
Aðrar skammtímaskuldir	2,0	2,0	4%
Skammtímaskuldir samtals	5,1	4,9	5%
Skuldir og eigið fé samtals	36,2	33,3	8%

Samanburður við fjárhagsáætlun

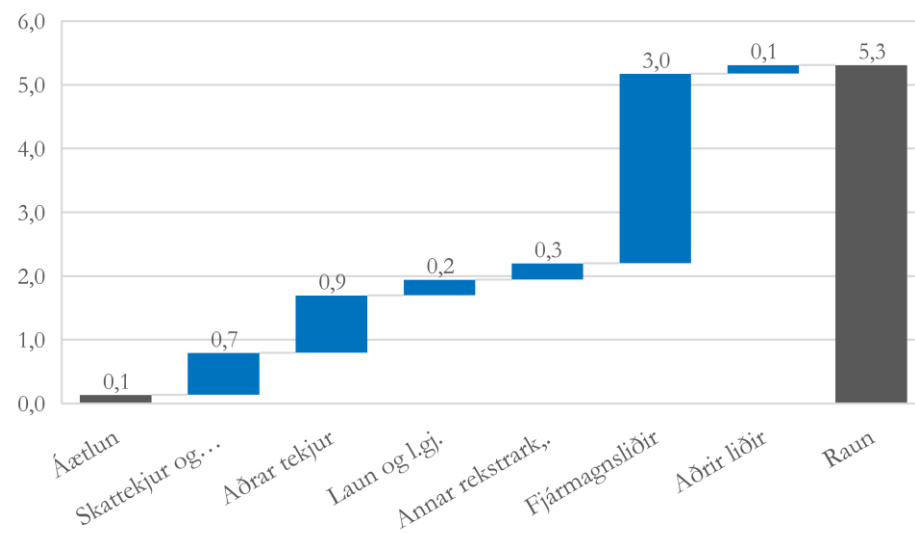
Samanburður við fjárhagsáætlun bæjarsjóðs

- Rekstrarafgangur bæjarsjóðs reyndist 5,9 ma.kr. samanborið við 135 millj.kr. rekstrarafgang skv. fjárhagsáætlun fyrir árið 2019 sem samþykkt var í bæjarstjórn í desember 2019. Gerðir voru viðaukar við fjárhagsáætlun sem fólu í sér tilfærslur milli liða eingöngu.
- Skatttekjur og framlag frá jöfnunarsjóði námu 661 millj.kr. umfram áætlanir eða um 5% auknar tekjur miðað við áætlun. Frávik launakostnaðar, gjaldfærslu lífeyrisskuldbindinga og annar rekstrarkostnaður reyndist óverulegt.
- Frávik eru helst tilkomin vegna einskiptis liða, s.s. tekjufærslu vegna uppgjörs leigusamninga og uppgreiðslu á kröfu á Fagfjárfestasjóðinn ORK.

i ma.kr.

Rekstrarreikningur	Raun	Áætlun	%
Skatttekjur og jöfnunarsjóður	14,8	14,1	5%
Aðrar tekjur	2,5	1,6	56%
Laun og launatengd gjöld	-7,7	-8,0	-3%
Annar rekstrarkostnaður	-6,0	-6,3	-4%
Rekstrarhagnaður	3,6	1,5	139%
Fjármagnsliðir	1,6	-1,4	-
Aðrir liðir	0,1	0,0	-
Hagnaður tímabilsins	5,3	0,1	-

Kaflí 3

Rekstrarniðurstaða A- og B-hluta og helstu B-hluta félaga

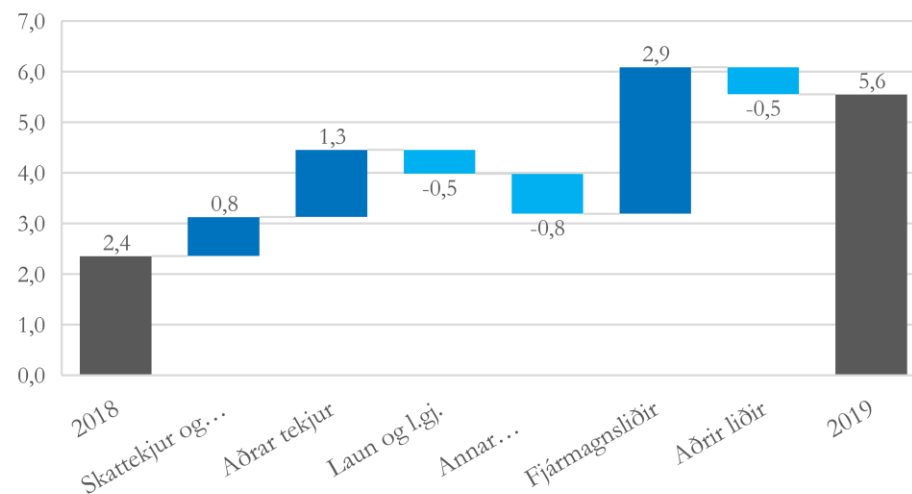

Rekstrarreikningur A- og B-hluti

Helstu niðurstöður rekstrarreiknings A- og B-hluta

- Hagnaður A- og B-hluta nam 6,8 ma.kr. á árinu samanborið við 2,4 ma.kr. hagnað árið áður.
- Skatttekjur og jöfnunarsjóður bókast í A-hluta en meðal annarra tekna eru bókaðar tekjur B-hluta fyrirtækja. Þjónustutekjur HS Veitna nema 7,2 ma.kr. á árinu, aukast um 4% milli ára en auk þess eru færðar um 883 millj.kr. tekjur vegna niðurfellinga lífeyrisskuldbindinga hjá HS Veitum.
- Laun og launatengd gjöld samstæðunnar aukast um 11% milli ára og annar rekstrarkostnaður um 9%.
- Rekstrarhagnaður án afskrifta nemur 7,5 ma.kr. og eykst um 0,9 ma.kr. milli ára eða sem nemur 14%.
- Hreinar fjármagnstekjur nema 0,6 ma.kr. á árinu en meðal fjármagnstekna er bókfærður 2,7 ma.kr. uppgreiðsluhagnaður af kröfu á hendur Fagfjárfestasjóðnum ORK, sjá nánari umfjöllun á bls. 20. Hrein fjármagnsgjöld nema 2,3 ma.kr. ef horft fram hjá þessari tekjufærslu.

<i>í ma.kr.</i>	2019	2018	%
Skatttekjur	12,1	11,4	6%
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	2,6	2,6	2%
Aðrar tekjur	10,5	9,2	14%
Laun og launatengd gjöld	-8,8	-8,0	11%
Hækkun lífeyrisskuldbindinga	-0,3	-0,7	-57%
Annar rekstrarkostnaður	-8,7	-8,0	9%
Rekstrarhagnaður án afskrifta	7,5	6,6	14%
Fyrningar	-1,6	-1,5	5%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	0,6	-2,3	-125%
Söluhagnaður og varúðarniðurfærslur	0,2	0,1	90%
Tekjuskattur	-0,3	-0,1	123%
Hlutdeild minnihluta	-0,8	-0,3	133%
Hagnaður ársins	5,6	2,4	136%

Efnahagsreikningur A- og B-hluti

Helstu niðurstöður efnahagsreiknings A- og B-hluta

- Heildareignir A- og B-hluta námu 68,8 ma.kr. samanborið við 66,5 ma.kr. árið áður, aukast 3% milli ára.
- Varanlegir rekstarfjármunir nema 55,0 ma.kr., aukast um 3,8 ma.kr. milli ára, helst vegna framkvæmda við Stapaskóla og hjá HS Veitum.
- Skuldir samstæðunnar dragast nokkuð saman á árinu vegna uppgreiðsna við lánastofnanir hjá Eignarhaldsfélaginu Fasteign ehf. Langtímaskuldir og leiguskuldir nema 30,1 ma.kr. í árslok samanborið við 33,9 ma.kr. í ársbyrjun. Aðrar skuldbindingar samanstanda af lífeyrisskuldbindingum og tekjuskattsskuldbindingum hjá HS Veitum.
- Eigið fé samstæðunnar nemur 24,8 ma.kr. og eiginfjárhlutfall er 36% samanborið við 27% eiginfjárhlutfall árið á undan.

<i>í ma.kr.</i>	31.12.2019	31.12.2018	%
Varanlegir rekstrarfj. og óefnislegar eignir	55,0	51,2	7%
Eignarhlutar í félögum	0,6	0,6	0%
Skuldabréfaeign og langtímafrófur	1,6	3,0	-46%
Fastafjármunir samtals	57,2	54,8	4%
Næsta árs afborganir langtímafrófa	0,1	0,2	-77%
Óinnheimtar tekjur	2,2	2,2	-1%
Skammtímafrófur og aðrar eignir	0,8	0,8	6%
Handbært fé	8,5	8,5	1%
Veltufjármunir samtals	11,6	11,7	-1%
Eignir samtals	68,8	66,5	3%

	31.12.2019	31.12.2018	%
Eigið fé	24,8	17,9	39%
Lífeyrisskuldbinding	6,3	7,1	-10%
Tekjuskattsskuldbinding	2,0	2,0	2%
Langtímaskuldir og leiguskuldir	30,1	33,9	-11%
Langtímaskuldir og skuldbindingar	38,5	43,0	-11%
Fyrirfram innheimtar tekjur	1,5	1,7	-10%
Aðrar skammtímaskuldir	4,0	3,9	1%
Skammtímaskuldir samtals	5,5	5,6	-2%
Skuldir og eigið fé samtals	68,8	66,5	3%

Reykjanesbær er eigandi að 50,1% hlut í HS Veitum hf. en félagið annast dreifingu á rafmagni, heitu vatni og köldu vatni á Suðurnesjum.

Helstu rekstrarniðurstöður

- Hagnaður ársins nemur 1.592 millj.kr. samanborið við 681,9 millj.kr. árið á undan.
- Rekstrartekjur nema 7,2 ma.kr., hækka um 4% milli ára. Annar rekstrarkostnaður eykst lítillega og rekstrarhagnaður án afskrifta eykst um 10% milli ára og nemur 2,7 ma.kr.
- Meðal fjármunatekna er bókfærð 833,2 millj.kr. tekjufærsla vegna niðurfellingar lífeyrisskuldbindingar í kjölfar dóms Landsréttar um ágreining um uppgjör lífeyrissréttinda við HS Orku.
- Varanlegir rekstrarfjármunir nema 27,4 ma.kr. í árslok. Nýfjárfestingar nema 2,5 ma.kr. en fyrningar 0,7 ma.kr. Ekkert endurmat fór fram á árinu.
- Langtímaskuldir félagsins aukast um 5,5 ma.kr. en félagið gaf út ný skuldabréf á árinu til 20 ára.

Önnur mikilvæg atriði

- Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir samkvæmt endurmatsaðferð í samræmi við heimildir alþjóðlega reikningsskilastaðla. Félagið endurmat rekstrarfjármuni 2017 og nam endurmatið 4,1 ma.kr. Árlega eru forsendur matsins yfirfarnar og er það mat stjórnenda að ekki sé þörf á breytingu á virði varanlegra rekstrarfjármuna í árslok 2019.

Rekstrarreikningur

<i>í ma.kr.</i>	2019	2018	%
Rekstrartekjur	7,2	6,9	4%
Laun og launatengd gjöld	-1,3	-1,3	-4%
Annar rekstrarkostnaður	-3,2	-3,1	2%
Rekstrarhagnaður án afskrifta	2,7	2,5	10%
Fyrningar	-1,0	-0,9	5%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	0,2	-0,7	-122%
Tekjuskattur	-0,3	-0,1	120%
Hagnaður ársins	1,6	0,7	134%

Efnahagsreikningur

<i>í ma.kr.</i>	31.12.2019	31.12.2018	%
Varanlegir rekstrarfjármunir	27,4	25,6	7%
Eignarhlutar í félögum	0,0	0,0	0%
Fastafjármunir samtals	27,5	25,7	7%
Birgðir	0,4	0,4	1%
Aðrar skammtímakröfur	1,1	1,0	9%
Handbært fé	1,8	3,5	-47%
Veltufjármunir samtals	3,4	4,9	-31%
Eignir samtals	30,9	30,6	1%
Eigið fé	14,4	13,3	8%
Lífeyrisskuldbinding	0,0	0,8	-100%
Tekjuskattsskuldbinding	2,0	2,0	1%
Langtímaskuldir og leiguskuldir	12,9	12,9	0%
Langtímaskuldir og skuldbindingar	14,9	15,7	-5%
Aðrar skammtímaskuldir	1,6	1,6	2%
Skammtímaskuldir samtals	1,6	1,6	2%
Skuldir og eigið fé samtals	30,9	30,6	1%

Helstu rekstrarniðurstöður

- Hagnaður ársins nam 314 þús.kr. samanborið við 43,7 millj.kr. tap árið á undan. Rekstrarhagnaður án afskrifta nemur 94,1 millj.kr., dregst saman um 41% milli ára.
- Seld þjónusta dregst saman um 73,3 millj.kr á milli ára vegna færri skipa árið 2019 samanborið við fyrra ár en skipakomum fækkaði um 27%. Leigutekjur dragast saman um 10,6 millj.kr, helst þar sem kostnaður við björgun á MS Fjordvik var tekjufærður á leigutekjur árið 2018 og skýrir það muninn á milli ára.
- Laun og launatengd gjöld nema 102,8 millj.kr., aukast um 2% milli ára.
- Annar rekstrarkostnaður nemur 73,2 millj.kr. dregst saman um 23% milli ára m.a. vegna lægri lögfræði- og ráðgjafakostnaðar, gjaldfærðs kostnaðar vegna björgunar MS Fjordvik og vegna minni umsvifa við höfnina á árinu.
- Afskriftir nema 43,7 millj.kr. og eru þær svipaðar á milli ára.
- Fjármagnsgjöld hafa dregist saman um 83,5% á milli ára eftir lökkun á skuldum hafnarinnar og niðurfellingar vaxta við Reykjanesbæ.
- Á árinu 2018 var fært sérstakt framlag frá Reykjanesbæ sem nemur 191,0 millj.kr. sem tekjur hjá Reykjaneshöfn. Var þannig komið í veg fyrir að ákvæði hafnarlaga um breytingar á rekstrarformi hafnarinnar verði virkt.
- Eigið fé er neikvætt sem nemur 1.763,3 millj.kr.
- Víkjandi lán við Reykjanesbæ nemur 3.073,2 millj.kr., og aðrar langtímaskuldir við lánastofnanir nema 680,8 millj.kr.

Rekstrarreikningur

<i>í millj.kr.</i>	2019	2018	%
Rekstrartekjur	270,1	354,1	-24%
Laun og launatengd gjöld	-102,8	-100,7	2%
Annar rekstrarkostnaður	-73,2	-94,7	-23%
Rekstrarhagnaður án afskrifta	94,1	158,6	-41%
Fyrningar	-43,7	-44,8	-2%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	-55,3	-348,4	-84%
Niðurfærsla krafna	5,2	-0,1	-6905%
Sérstakt framlag frá Reykjanesbæ	0,0	191,0	-
Hagnaður ársins	0,3	-43,7	-101%

Efnahagsreikningur

<i>í millj.kr.</i>	31.12.2019	31.12.2018	%
Varanlegir rekstrarfjármunir	2.280,9	2.271,3	0%
Fastafjármunir samtals	2.280,9	2.271,3	0%
Aðrar skammtímaskuldir	77,3	87,6	-12%
Handbært fé	108,2	190,2	-43%
Veltufjármunir samtals	185,4	277,8	-33%
Eignir samtals	2.466,3	2.549,1	-3%
Eigið fé	-1.761,3	-1.803,3	-2%
Lífeyrisskuldbinding	116,4	113,2	3%
Víkjandi lán frá Reykjanesbæ	3.073,2	3.073,2	0%
Langtímaskuldir og leiguskuldir	680,8	750,6	-9%
Langtímaskuldir og skuldbindingar	3.870,4	3.937,0	-2%
Aðrar skammtímaskuldir	357,3	415,4	-14%
Skammtímaskuldir samtals	357,3	415,4	-14%
Skuldir og eigið fé samtals	2.466,3	2.549,1	-3%

Kaflí 4

Ábendingar vegna innra eftirlits og önnur mikilvæg atriði

Stjórnsýsluskoðun og fjárhagsleg viðmið

Kröfur um stjórnsýsluskoðun

Samhliða vinnu við endurskoðun ársins 2019 hefur verið kannað hvort almenn stjórnsýsla sveitarfélagsins og einstakar ákvarðanir þess séu í samræmi við reglur um fjármál sveitarfélaga, ábyrga fjármálastjórn og upplýsingaskyldu sveitarfélaga, sbr. 3. mgr. 72. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011.

Fjárhagsleg viðmið og aðrar reglur um fjármál sveitarfélaga

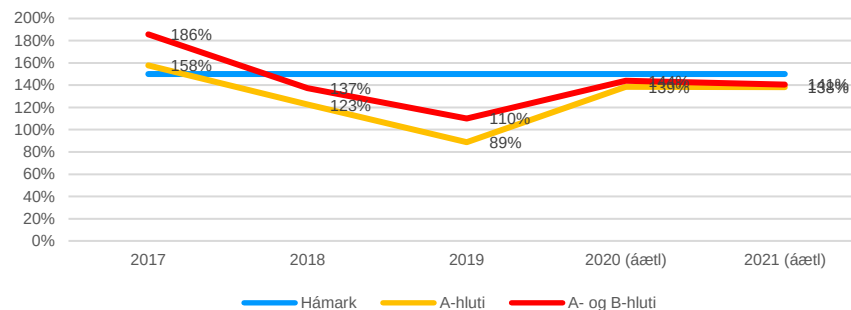
Sveitarstjórn ber að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum.

Sveitarfélagið uppfyllir fjárhagsleg viðmið sem sett eru í sveitarstjórnarlögum. Samkvæmt fjárhagsáætlun 2020 mun skuldaviðmið sveitarfélagsins koma til með að hækka samhliða fjárfestingum vegna nýs grunnskóla en þó vera innan 150% hámarks.

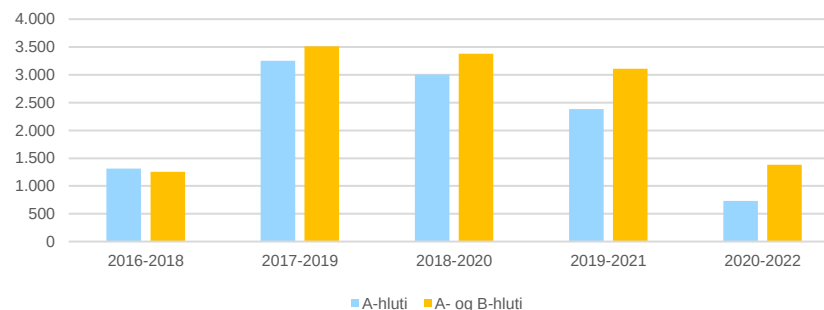
Aðrar ábendingar og athugasemdir

- Miðað við núverandi aðstæður er óvissa um rekstrarhæfi Reykjaneshafnar sökum mikillar skuldsetningar sem þó er að mestu við bájarsjóð. Með því að falla frá vöxtum og verðbótum til ársins 2023 hefur betra jafnvægi fengist í rekstur hafnarinnar. Höfnin getur eftir sem áður ekki staðið við skuldir sínar við núverandi aðstæður. Er því ítrekuð ábending síðasta árs að höfninni verði tryggt óskert rekstrarhæfi.
- Dæmi eru um að einstök framkvæmdaverkefni fara fram úr fjárfestingaráætlunum án þess að óskað hafi verið eftir frekari fjárheimildum (viðaukum við fjárhagsáætlun). Fjárfestingaráætlun er þó í heild sinni innan áætlunar. Ítrekuð er ábending síðasta árs þess efnis að ferli við viðaukaáætlanir verði rýnt með það að leiðarljósi að tryggja framkvæmdaverkefnum nægilegar fjárheimildir á hverjum tíma.

Skuldaviðmið

Rekstrarjöfnuður á þriggja ára tímabili

Önnur mikilvæg atriði

Veikleikar í innra eftirliti og aðrar ábendingar

Við höfum komið á framfæri við stjórnendur nokkrum ábendingum og athugasemdum, bæði er varðar innra eftirlit og ferli við gerð reikningsskila og fjárhagsupplýsinga. Helstar eru ábendingar er varðar upplýsingatæknimál og ferli við gerð reikningsskila.

Yfirtaka EFF5 eigna

Bæjarsjóður greiddi 2,9 ma.kr. til Eignarhaldsfélagsins Fasteign ehf. á árinu sem nýttar voru til uppgreiðslu skulda við lánastofnanir. Um leið var aflétt veðum af hluta af eignum félagsins. Umræddar eignir eru fasteignir sem teljast ekki hluti af lögbundnu hlutverki sveitarfélagsins, þ.a.m. Hljómahöllin, Íþróttakademían og Golfskálinn Leiru (EFF 5 eignir).

Undir lok ársins yfirtók bæjarsjóður umræddar eignir sem fullnaðargreiðslu vegna kröfunnar sem myndaðist á félagið vegna uppgjörnsins við lánastofnanir. Við yfirtöku eignanna féllu niður leigusamningar sem bæjarsjóður hafði gert við Eignarhaldsfélagið Fasteign ehf. Fyrir vikið voru leiguskuldbindingar færðar niður sem og samsvarandi leigueignir. Bókfært verð leigueigna er umtalsvert lægra en leiguskuldir vegna sömu eigna og myndaðist fyrir vikið tekjufærsla í rekstrarreikningi bæjarsjóðs vegna uppgjörnsins leigusamninga.

Samtals eru 728 millj.kr. færðar meðal annarra tekna vegna yfirtöku eignanna. Hefur þá verið tekið tillit til þess að samkvæmt reikningsskilareglum geta eignir ekki verið færðar til eignar á herra verði en sem nemur gangvirði þeirra og yfirtökuverðið (2,9 ma.kr) reyndist herra en gangvirði sömu eigna (2,4 ma.kr). Við mat á gangvirði eigna var horft til mats tveggja fasteignasala sem unnu sjálfstætt verðmat á umræddum eignum nýlega.

Umrædd tekjufærsla er færð út í samanteknum ársreikningi A og B hluta þar sem viðskipti milli félaga innan samstæðu geta ekki myndað hagnað eða tap í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Framsetning leigueigna í samanteknum A og B hluta

Eftir að Eignarhaldsfélagið Fasteign ehf. varð B hluta félag í reikningsskilum sveitarfélagsins þarf að endurflokka þær eignir sem leigðar eru af félaginu úr *Leigueignum í Fasteignir og lóðir* í efnahagsreikningi samantekins A og B hluta.

Endurflokkunin kann að hafa áhrif á efnahag og eigið fé samstæðunnar þar sem bókfært verð leigueigna er frábrugðið því ef umræddar eignir eru metnar eftir reikningsskilareglum sveitarfélagsins. Samkvæmt gögnum frá Eignarhaldsfélaginu Fasteign ehf. þá virðist afskrifað kostnaðarverð að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum vera um 4,3 ma.kr herra en bókfært verð sömu eigna sem leigueigna. Þar sem ekki liggur fyrir heildstætt verðmat á leigueignum þótti ekki réttmætt að færa umræddar eignir upp í samstæðureikningi og eru þær því endurflokkaðar á sama virði og bókfært verð leigueigna.

Þessi endurflokkun hefur nú farið fram en hana láðist að framkvæma á síðasta ári þegar félagið kom fyrst inn í samstæðu sveitarfélagsins. Samanburðartölur hafa verið leiðréttar og viðeigandi skýringar settar í ársreikninginn vegna þessa.

Önnur mikilvæg atriði

Rekstrarhæfi Reykjaneshafnar

Fjárhagsstaða Reykjaneshafnar hefur lengi verið slæm en endurskipulagning á fjármálum hennar hefur staðið yfir undanfarin ár. Reykjanesbær greiddi upp stærstan hluta skulda við kröfuhafa árið 2017 og eru því nær allar skuldir hafnarinnar við bæinn. Þá ákvað bæjarráð á árinu 2019 að falla frá vöxtum og verðbótum á láninu fram til ársins 2023.

Samtals skuldar höfnin 4,0 ma.kr. ef frá eru taldar lífeyrisskuldbindingar og skammtímaskuldir. Er óumdeilt að núverandi tekjur hafnarinnar standa ekki undir þessum skuldum. Óvissa ríkir um rekstrarhæfi miðað við núverandi skuldastöðu. Reikningsskil hafnarinnar eru þó gerð miðað við að forsendan um rekstrarhæfi sé til staðar. Bundnar eru þó vonir við að frekari uppbygging í Helguvík muni styrkja tekjugrunn hafnarinnar og skuldaþol hennar.

Samkvæmt hafnarlögum skal rekstrarformi hafnar breytt þegar hún hefur haft neikvæðan rekstrarafgang í þrjú ár í röð að teknu tilliti til vaxta, en fyrir afskriftir. Reykjanesbær veitti Reykjaneshöfn sérstakt 191 millj.kr. framlag á 2018 svo ekki reyndi á álitid.

Áhrif kjarasamninga

Í mars 2020 voru gerðir kjarasamningar við BSRB en samningar höfðu verið lausir frá því 1. apríl 2019. Fólu hinir nýsamþykktu kjarasamningar í sér afturvirkar leiðréttingar launa frá því samningar voru lausir. Greiddar voru þó út eingreiðslur á árinu 2019 til að mæta þessum hækkunum.

Ekki hefur verið færður upp áfallinn launakostnaður vegna hinna afturvirku leiðréttinga umfram eingreiðslur sem snerta árið 2019 í ársreikninginn enda álitafni hvort slíkt eigi við. Þó er vakin athygli á því að áhrif afturvirkra leiðréttinga mun gæta sérstaklega í ársreikningi ársins 2020 og hafa áhrif á launakostnað og lífeyrisskuldbindingar.

Áhrif COVID-19

Samkvæmt lögum um ársreikninga skal gera grein fyrir markverðum atburðum eftir að reikningsárinu lýkur í skýrslu stjórnar og eftir atvikum í skýringum ársreikningsins. Hefur af þeim sökum verið bætt við umfjöllun í skýrslu bæjarsjórnar og bæjarsjóra um möguleg áhrif faraldursins á sveitarfélagið auk þess sem fjallað er um áhrifin í skýringu um fjárhagsstöðu sveitarfélagsins.

Fyrir liggur að útbreiðsla faraldursins mun hafa mikil fjárhagsleg áhrif á Reykjanesbæ þar sem viðbúið er að tekjur lækki og velferðargjöld hækki, m.a. vegna aukins atvinnuleysis.

Við vísum til þessarar umfjöllunar í áritun okkar við ársreikninginn án þess að gera fyrirvara við álit okkar.

Óvissar kröfur

Bæjarsjóður á kröfu á hendur Reykjaneshöfn í formi víkjandi láns sem nemur 3,0 ma.kr. í árslok. Krafan er niðurfærð að fullu. Teljum við litlar líkur til frekari greiðslna upp í kröfur bæjarins ef tekið er mið af skuldaþoli hafnarinnar.

Bæjarsjóður á kröfu á hendur Almennum íbúðum hses. sem nemur 389,5 millj.kr. og Fasteignum Reykjanesbæjar ehf. sem nemur 397,1 millj.kr. Rekstur síðarnefnda félagsins er ætlað að standa undir skuldum beggja félaga við Reykjanesbæ. Kröfurnar eru ekki færðar varúðarniðurfærslu enda líklegt að félagið geti greitt skuldir sínar með sölu á eignum úr eignasafni. Slík sala er þó háð óvissu og þannig óvissa um endurheimtur bæjarins á kröfum sínum.

Krafa á Fagfjárfestasjóðinn ORK

Reykjanesbær fékk um 4,0 ma.kr sem fullnaðargreiðslu á kröfu sinni á hendur Fagfjárfestasjóðnum ORK sem tilkomin var vegna sölu svonefnds Magma-bréfs frá árinu 2012. Bókfært verð kröfunnar nam 1,3 ma.kr. og myndaðist fyrir vikið 2,7 ma.kr. uppgreiðsluhagnaður sem færður er meðal fjármunatekna í ársreikningi.

Önnur mikilvæg atriði

Endurskoðun B hluta félaga

Við viljum benda á að skv. 99 gr. laga um ársreikninga er kveðið á um að sami endurskoðandi sé í móðurfélagi og dótturfélagi sé þess nokkur kostur. Af B-hluta félögum sveitarfélagsins er Grant Thornton endurskoðun ehf. eingöngu endurskoðendur Reykjaneshafnar.

Félög í meirihlutaeigu utan samstæðu

Skv. ársreikningalögum skal félag teljast dótturfélag sem er undir yfirráðum annars félags. Yfirráð eru fyrir hendi ef félagsaðili hefur ákvörðunarvald um rekstur og fjárhagslega stjórn dótturfélagsins. Jafnan er litið svo á að félag teljist dótturfélag ef farið er með meirihluta atkvæða í félagi.

Reykjanesbær hefur ekki flokkað eftirfarandi félög sem B hluta félög, þrátt fyrir að teljast meirihlutaeigandi, og eru þau því ekki hluti af samstæðu A og B hluta:

Sorpeyðingurstöð Suðurnesja sf. Samkvæmt samþykktum félagsins getur bærinn ekki skipað meirihluta stjórnar félagsins, þrátt fyrir að eiga 70,9% hlut í félaginu.

Brunavarnir Suðurnesja bs. Samkvæmt samþykktum félagsins getur bærinn ekki skipað meirihluta stjórnar félagsins, þrátt fyrir að eiga 71,3% hlut í félaginu.

Þá er það tekið fram að Almennar íbúðir hses er sjálfseignarstofnun og telst þannig ekki til B hluta sveitarfélagsins. Sjálfseignarstofnunin er eigandi Fasteigna Reykjaneshafnar ehf. sem á og rekur félagslegt íbúðarhúsnæði sveitarfélagsins.

© 2020 Grant Thornton International Ltd. All rights reserved.

Grant Thornton® refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires.

Grant Thornton endurskoðun ehf. is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms.

GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

www.grantthornton.global